

Hledíc na to, co uvedeno, byl důvodný odpor vymáhající věřitelky, podaný při rozvrhovém roku proti příkázání pohledávky Občanské záložny v H., a nižší soudy neprávem jej zamítly.

Bylo proto v té příčině změněni usnesení nižších stolic a uvolněnou částku 4.968 K 50 h příkázati jako další zbytek nejvyššího podání vymáhající věřitelce, takže obdrží celkem 63.741 K 90 h.

Čís. 17209.

Byl-li pachtýřův návrh na úpravu pachtovného (§ 8 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n.) v nesporném řízení (§ 13 uved. vlád. nař.) pravoplatně zamítnut, třebas jen pro jeho opožděnost, má rozhodnutí předurčující význam i pro spor, v němž se propachtovatel domáhá na pachtýři nedoplatku pachtovného.

Ustanovení § 16 uved. vlád. nař. se vztahuje jen na pachtýře, kterým bylo pachtovné upraveno vládním nařízením č. 164/1933 Sb. z. a n., nikoli i na případy, kdy došlo mezi pachtýřem a propachtovatelem k dobrovolné dohodě na jiném základě.

Cen, uvedených ve vyhlášece min. zemědělství č. 293/1936 Sb. z. a n., lze užítí pouze pro výpočet v případě § 3 vlád. nař. č. 168/1936, nikoli též na případ uvedený v § 2 uved. vlád. nař.

(Rozh. ze dne 7. února 1939, Rv I 1662/38.)

Srov. rozh. č. 14046 a 13659 Sb. n. s.

Podle snímku notářského spisu ze dne 8. dubna 1932 propachtoval Josef K. žalované ideální polovici veškerých pozemků zapsaných ve vložce č. 7 poz. knihy K. a polovici pozemků č. kat. 423, 424 a 381 zapsaných ve vložce č. 128 téže poz. knihy s veškerými hospodářskými budovami na dobu od 1. dubna 1932 do 31. března 1938 za smluvené roční pachtovné, rovnající se z každého korce ceně 380 kg (snížené roku 1933 na 180 kg) nejlepší české pšenice, platné na pražské plodinové burse v den splatnosti pachtovného. Veškeré uvedené nemovitosti žalované propachtované vydražil v soudní dražbě Josef P. a podle dražebních podmínek převzal také shora uvedené právo pachtovní, jež bylo knihovně zapsáno. Josef P. postoupil svoji pohledávku proti žalované žalobcům, kteří se domáhají na žalované zaplacení nedoplatku pachtovného splatného ke dni 30. června 1936 v částce 322 Kč 58 h, jednak ke dni 30. prosince 1936 částkou 2.129 Kč 28 h. Nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: V souzeném případě není sporné a z pachtovní smlouvy je zřejmé, že propachtovatelé propachtovali žalované polovici veškerých pozemků zapsaných při statku č. p. 7 ve vložce č. 7 poz. knihy K. a polovici pozemků ve vložce č. 128 téže poz. knihy s veškerými hospodářskými budovami. Šlo tudíž o pacht hospodářského celku, na který se vztahuje pouze ustanovení § 8 uved.

vlád. nař. a nikoliv § 7 téhož vlád. nař., jak prvý soud správně v napa-
 deném rozsudku uvádí. Žalovaná také podala u soudu své stolice pod
 Nc 218/36 návrh na úpravu pachtovného podle § 8 uved. vlád. nař.,
 avšak návrh ten byl usnesením prvního soudu z 9. října 1936, č. j. Nc 218/
 36-3, které nabylo právní moci, zamítnut. To má v zápětí, že nyní již ne-
 může uplatňovati nárok na úpravu pachtovného podle § 8 uved. vlád.
 nař., neboť uplatnění nároku toho vadí vzhledem na uvedené usnesení
 prvního soudu věc pravoplatně rozsouzená. Na tom nic nemění ustano-
 vení § 16 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n., podle něhož pachtýřům,
 kterým bylo pachtovné upraveno podle vlád. nař. č. 164/1933 Sb. z. a n.
 (což se v souzené věci stalo, jak zjistil prvý soud), přísluší nárok na
 úpravu pachtovného podle vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. i bez ozná-
 mení podle § 6, odst. 1, § 7 a 8, odst. 1, uved. nař., jsou-li splněny pod-
 mínky tímto nařízením vytčené, neboť z ustanovení § 16 řeč. vlád. nař.
 nijak neplyne, že by pachtýř mohl žádati za úpravu pachtovného podle
 onoho vládního nařízení i tehdy, když již takový jeho návrh byl pravo-
 platným soudním usnesením zamítnut. Také nic takového neplyne ani
 z ustanovení prvního odstavce § 8 téhož vlád. nař., pokud se v něm
 praví, že pachtýř, nedojde-li mezi ním a propachtovatelem do 30 dnů
 k dohodě o úpravě pachtovného, může v dalších 15 dnech žádati u okres-
 ního soudu za úpravu pachtovného, a také z ustanovení toho (totiž ze
 slov »může v 15 dnech žádati«) neplyne — jak se odvolatelka mylně
 domnívá —, že by pachtýř nebyl vůbec povinen žádati za úpravu pach-
 tovného v uvedené 15denní lhůtě u soudu, nýbrž naopak z celého usta-
 novení odst. 1 § 8 řeč. vl. nař. jasně vyplývá, že pachtýř — kromě pří-
 padu v § 16 téhož vlád. nař. uvedeného, — nedohodne-li se s propachto-
 vatelem o úpravě pachtovného do 30 dnů po té, kdy mu byl doporuče-
 ným nebo na potvrzení dodaným dopisem oznámil, že chce za úplatu
 pachtovného žádati, do dalších 15 dnů zažádati u soudu za úpravu pach-
 tovného, jinak že by nároku na úpravu pachtovného pozbyl. Při jinakém
 výkladu tohoto předpisu nemělo by totiž dotčené ustanovení o 15denní
 lhůtě vůbec žádného praktického významu. Otázkou, zdali návrh odvo-
 latelky na úpravu pachtovného byl usnesením prvního soudu Nc 218/36
 zamítnut právem či nikoliv, nelze se již nyní zabývat, když usnesení to
 nebylo vůbec vzato rekusem v odpor a nabylo právní moci. Z toho, co
 uvedeno, jest zřejmé, že nárok na úpravu pachtovného podle § 7 vlád.
 nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. žalované nepřísluší z toho důvodu, že usta-
 novení § 7 cit. vlád. nař. se na její pachtovní poměr nevztahuje, a že ná-
 rok na úpravu pachtovného podle § 8 téhož vlád. nař. jí nepřísluší proto,
 že její návrh na tuto úpravu pachtovného byl již zamítnut pravoplatným
 usnesením prvního soudu z 9. října 1936, č. j. Nc 218/36-3. Že by žalo-
 vané příslušel nárok na úpravu pachtovného podle §§ 1 až 6 uved. vlád.
 nař., to žalovaná netvrdí ani neuplatňuje. Za tohoto stavu věci jest zcela
 zbytečné řešiti otázku, zda nárok žalované na úpravu pachtovného jest
 vyloučen též ustanovením odst. 1 § 10 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n.,
 a netřeba se proto vůbec zabývatí vývody odvolání, pokud se tou otáz-
 kou obírají. Také shledává odvolací soud správným názor soudu své
 stolice, že se žalovaná nemůže pro výpočet pachtovného dovolávati cen

obilí uvedených ve vyhlášce ministerstva zemědělství č. 293/1936 Sb. z. a n., neboť ze znění této vyhlášky, totiž z toho, že se v ní uvádí, že jest vydána podle § 3, odst. 2, vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n., jest zřejmo, že se vyhláška ta vztahuje pouze na případy spadající pod ustanovení § 3 uved. vlád. nař., t. j. na případy, v kterých pachtovné bylo ujednáno v penězích, a nikoliv též na případy § 2 téhož vlád. nař., v kterých byla pro výpočet pachtovného vzata za základ zcela nebo zčásti cena určitého množství pšenice a žita. Že tomu tak jest, vyplývá také ze srovnání § 2 uved. vlád. nař. s ustanovením § 3 téhož vlád. nař., z něhož jest zřejmo, že zjištění průměrných cen obilí, o nichž se v odst. 2 § 3 praví, že je vyšetří a ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlásí ministerstvo zemědělství — což se právě stalo vyhláškou č. 293/1936 Sb. z. a n., — jest třeba pouze při výpočtu pachtovného podle § 3 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. a nikoliv též v případech § 2 téhož vlád. nař., v nichž má býti vzata za základ výpočtu nejvyššího pachtovného výkupní cena pšenice a ječmene, pokud se týče cena žita a ova, kterou se rozumí výkupní cena stanovená Československou obilní společností podle vlád. nař. č. 152/1935 a č. 156/1935 Sb. z. a n. (§ 4 uved. vlád. nař.). Ježto v souzeném případě nejde o pachtovné ujednání v penězích, nýbrž za základ výpočtu pachtovného stanoveno bylo určité množství pšenice, nejde tu o případ § 3 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n., nýbrž o případ § 2 téhož vlád. nař., na který se ceny uvedené ve vyhlášce č. 293/1936 Sb. z. a n. nevztahují, a nemůže se jich tedy žalovaná dovolávat. Na tom nic nemění to, že v uvedené vyhlášce jsou stanoveny též ceny obilí po srážce příspěvků podle vlád. nař. č. 18/1936 Sb. z. a n. a že odst. 3 čl. I. vlád. nař. č. 218/1936 Sb. z. a n. stanoví, že ustanovení odst. 2 téhož článku o uvedených příspěvcích a o jejich odčítání od cen obilí platí též pro pachtovní smlouvy, na něž se vztahuje vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n., neboť z toho, co uvedeno, nikterak ještě neplyne, že by se ceny stanovené ve vyhlášce č. 293/1936 Sb. z. a n. vztahovaly též na případy § 2 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. Prvý soud v důvodech napadeného rozsudku uvádí, že tvrzení žalované o tom, že za druhé pololetí roku 1935 počítají žalobci cenu pšenice 187 Kč za 1 q proti cenám úředně stanoveným pro pacht, takže bylo přeplaceno žalobcům o částku 417 Kč 50 h, není v tomto sporu nijak dokázáno, že žalovaná nenabídla o tomto svém tvrzení žádné důkazy a že podle důkazů provedených v tomto sporu nemohl soud zjistiti, zdali žalovaná pachtovné za druhé pololetí roku 1935 skutečně o částku 417 Kč 50 h přeplatila. Avšak nesprávnost uvedeného tvrzení žalované o přeplatku 417 Kč 50 h jest zřejma již z toho, že žalovaná při výpočtu tohoto přeplatku vycházela z nesprávného a mylného předpokladu, že má nárok na úpravu pachtovného podle vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. a že se na její pachtovní poměr vztahují ceny obilí, uvedené ve vyhlášce č. 293/1936 Sb. z. a n. Ostatně první soud uvedené tvrzení žalované o přeplatku 417 Kč 50 h vyvrátil již tím, když v napadeném rozsudku uvedl, že podle kursovního listu pražské plodinné bursy byla ke dni 30. prosince 1935 průměrná cena pšenice mezi cenami výkupními a prodejními ve výši 174 Kč 50 h za 1 q pšenice, že podle této ceny vypočítané pachtovné činilo ke dni 30. prosince 1935

částku 12.152 Kč 18 h, a ježto na ně žalovaná podle svého tvrzení zaplatila pouze částku 12.096 Kč 60 h, zbyl tu ještě nedoplatek 55 Kč 58 h. Posoudil tudíž prvý soud věc po právní stránce správně a právem dospěl k závěru, že nedoplatky pachtovného v žalobě požadované jsou správně vypočteny a důsledkem toho právem žalobě vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud správně rozpoznal, že nejde o parcelní pacht podle § 7 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n., nýbrž o pacht hospodářského celku podle § 8 uved. vlád. nař., neboť žalovaná má propachtovány nejen pozemky, nýbrž i příslušné hospodářské budovy, tedy »hospodářskou usedlost«.

Jako pachtýřka hospodářské usedlosti podala žalovaná u okresního soudu v B. žádost o úpravu pachtovného podle § 8 uved. vlád. nař. Tato její žádost však byla usnesením ze dne 9. října 1936, č. j. Nc 218/36-2, zamítnuta a pachtýřka nepodala opravného prostředku. Tím se stalo pravoplatným zamítnutí nároku pachtýřky na úpravu pachtovného, o němž je rozhodováti podle § 13 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. jen v řízení nesporném. Toto obě strany zavazující rozhodnutí soudní se stalo předurčujícím pro souzený spor (obdoba § 190 c. ř. s.: srov. rozh. č. 14046 Sb. n. s.).

Není správný názor dovolání, že prý uvedené zamítnutí žádosti o úpravu pachtovného má v zápětí jen ztrátu nároku na úpravu pachtovného cestou nespornou, že však ponechává pachtýřce možnost, aby se svého nároku domáhala sporem, poněvadž usnesení ze dne 9. října 1936, č. j. Nc 218/36-3, zamítlo nárok na úpravu jen proto, že byl k soudu podán opožděně. Shora uvedené usnesení nesporného soudce, jímž byl — byť i pro opoždění — nárok na úpravu pachtovného konečně zamítnut, nabylo právní moci a není možno, aby tato otázka byla po druhé řešena. Sluší tu podotknouti, že rozhodnutí nejvyššího soudu, uveřejněné pod č. 13659, na které dovolání poukazuje, řeší jen otázku, jak se má postupovati při návrhu na úpravu pachtovného podle vládního nař. č. 164/1933 Sb. z. a n., nepožádal-li pachtýř ve lhůtě vytčené v § 7, odst. 1, právě dotčeného vládního nařízení u soudu, aby bylo pachtovné upraveno.

Ustanovení § 16 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. nemůže se žalovaná s úspěchem dovolávati, neboť toto ustanovení se podle svého jasného znění vztahuje pouze na pachtýře, kterým bylo pachtovné upraveno podle vládního nařízení č. 164/1933 Sb. z. a n. a nikoli na případy, kdy došlo mezi pachtýřem a propachtovatelem k dobrovolné dohodě na jiném základě.

Co se týká významu a dosahu vyhlášky ministerstva zemědělství ze dne 28. listopadu 1936, č. 293 Sb. z. a n., rozhodl odvolací soud správně, že cen v řečené vyhlášce uvedených jest užítí pouze na výpočet v případě § 3 vlád. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. a nikoli na případ uvedený

v § 2 téhož vlád. nař. Tím méně jsou tyto ceny závažné pro případy, v nichž jest vypočítati pachtovné bez zřetele na vládní nařízení č. 168/1936 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud neshledal tudíž zákonného důvodu, aby rozsudek odvolacího soudu byl změněn nebo zrušen (§ 510, odst. 3, c. ř. s.).

Čís. 17210.

Účinky postupu přednosti, nejsou-li ustupující a předstupující právo přímo za sebou.

(Rozh. ze dne 7. února 1938, R II 535/38.)

Srov. rozh. č. 12942 Sb. n. s.

Rozvrhuje nejvyšší podání, za které byl exekučně prodán dům s pozemky, přikázal exekuční soud přihlášenou pohledávku 17.567 Kč 70 h hypotekární věřitelce Koutribučenské záložně v H., které postoupil přímo jí předcházející Engelbert M. přednost před svým právem výměnku, který byl oceněn na 39.600 Kč, a další přihlášené pohledávky Dr. Josefu D., Dr. Ottovi B. a zbytek firmě M., pivovar v P. První dva věřitelé rovněž měli postoupenou přednost před uvedeným právem výměnku, ale následovali až za Dr. Otto B. Rekursní soud přikázal na rekurs firmy M., pivovaru v P., celou jeho přihlášenou pohledávku a důsledkem toho Josefu D. (resp. jeho nadzástavním věřitelům) na jeho pohledávku 24.483 Kč 80 h v mezích výměny Engelberta M. zbytek nejvyššího podání 15.356 Kč 85 h, takže Josef D. i se zbytkem a Dr. Otto B. úplně vyšli na prázdno. Důvody: Napadeným rozvrhovým usnesením byl stěžovateli přikázán zbytek nejvyššího podání 11.984 Kč 61 h v pořadí pohledávky Josefa D. Rekurs jest částečně oprávněn. Podle § 216 ex. ř. jest přikázati pohledávky podle knihovního pořadí. Podle vyjádření o postupu přednosti č. d. 876/22 ze dne 21. dubna 1932 a postupní listiny č. d. 2961/32 ze dne 3. listopadu 1932 přísluší pohledávce firmy M. pivovaru v P. přednost před pohledávkou Josefa D. a byla proto tato pohledávka přikázána v pořadí jí příslušejícím.

Nejvyšší soud přikázal Dr. Ottovi B. 5.093 K 19 h a Josefu D. resp. jeho nadzástavním věřitelům na místo přikázaných 15.356 K 15 h jen částku 10.263 K 66 h.

Důvody:

Již v rozhodnutí č. 12492 Sb. n. s. bylo vyloženo, že měla-li předstupující hypotéka pořadí ihned za ustupujícím právem, platí pro postup přednosti ustanovení § 46 třetí dílčí novely k obč. zák. a že předstupující právo nabývá pořadí ustupujícího práva bez omezení, takže jde o úplnou výměnu míst s absolutním účinkem, jako by přestupující právo